

Innhold

Forord	11
Innledning	13
MARY BREKKE OG KARI SØNDENÅ	
1 Absolutt veiledning – om ontologisk kvalitet og elastisk refleksjon ..	17
KARI SØNDENÅ	
Ontologisk kvalitet	20
Hvilke ideer bør gestaltes i føringen av veiledningslivet	
– et forsøk på en utdyping	23
Å gi avkall på eierskap – en tredje forståelse av frihet	26
En mer elastisk refleksjon – det ser ut til å haste	26
Litteratur	27
2 I skolens ytterkant – hvordan bryr skolen seg om utsatte elever? . . .	30
KARI BERG	
Innledning	30
Veiledning av en utsatt elev	32
Ordinær elev eller avviker?	34
Diskusjon	37
Avsluttende merknader	41
Litteratur	41
3 Profesjonell relasjonskompetanse kvalitetssikres gjennom anerkjennende kollegaveiledning!	44
ANNE-MARIE AUBERT	
Profesjonell relasjonskompetanse og utdanning	45
Anerkjennelse – en forskjell som gjør en forskjell?	47
Anerkjennelse kommer til uttrykk i veiledningspraksis	49

Forberedelse til anerkjennende kollegaveiledning	49
Oppstart og etablering	50
Anerkjennelsens mange uttrykk gjennom arbeidsfasen i veiledning . . .	51
Avslutning og evaluering	54
To læringsfortellinger	54
Første fortelling	54
Andre fortelling	55
Sammenfatning og visjon	56
Litteratur	57
4 Det første en blir blind på er øynene – den langsomme prosessen mot en observasjonsbasert veiledning	60
GERD ABRAHAMSEN	
Innledning	60
Utgangspunkt	61
Teoretisk ståsted	61
Læring av erfaring	63
Samspillsobservasjon	64
Beskjeden gjest	64
Å være på papiret	65
Veiledningsseminaret	65
«Negative capability»	68
Teoretisk minimalisme	69
Diskusjon	70
Avsluttende refleksjon	72
Litteratur	73
5 Coaching – ny livskvalitet eller trøst?	76
KAARE SKAGEN	
Innledning	76
Bekreftet coaching	77
Utdanning og bakgrunn for norske coacher	79
Coaching i dag	80
Coachingens røtter	81
Effekter av coaching	83
Innvendinger mot coaching-tradisjonen	84
Forskjeller mellom coaching, terapi og veiledningstradisjoner	86
Kvalitet i coaching	88
Avslutning	89
Litteratur	91

6 Livs-coaching – trivialisering av det meningssøkende mennesket? . . .	93
PETTER MATHISEN OG ASLAUG KRISTIANSSEN	
Fra coaching til livs-coaching	94
Livs-coaching – samtalen om meningen med livet	95
Coaching – et svar på en moderne og individualisert livsform	97
Livs-coaching – en hjelp i eksistensielle valg	99
Når coachen deltar i Big Brother – sentimentaleringen av det offentlige rom	101
Fra eksistensiell til kosmisk ensomhet	104
Avslutning	105
Litteratur	105
7 At veilede ud fra et relationistisk perspektiv – fra ekspertvælde til vidensdeling	107
BIRGIT KIRKEBÆK	
Kan man vide for meget?	107
Når viden viser sig at være forkert?	108
Ikke at vide at man ikke ved	108
Myter og antimyter	109
Medhjælper til eksperten	110
«Medicinske» og «sociale» forklaringsmodeller	113
Drømmen om det uafhængige og selvstændige menneske	115
Men hvilken viden skal deles?	116
Vurdering og veiledning	118
Om fristelser, forførelser, følelser og frugtbar fornuft	119
Litteratur	120
8 I mangel på ord	121
SISSEL SOLLIED	
Innledning	121
Et illustrerende eksempel	123
Dilemmaer som denne situasjonen viser oss	127
Teorier som redskap til å avklare spørsmålene som stilles	129
Refleksjoner over kommunikasjonsbegrepet	130
Arbeidet i relasjonsgruppen	133
Eksempler på refleksjoner i gruppen i tilknytning til videoklippet	134
Veiledning, veileting eller en arbeidsmåte?	136
Litteratur	137

9 På väg att bli en professionell lärare. Målinriktade mentorssamtal . .	140
ULLA LINDGREN	
Inledning	140
Ny som lärare.	142
Modernt mentorskap	143
Mentorskap i relation till andra undervisningsformer	144
Mentorskap för nya lärare	145
Standards som samtalsstöd	150
Diskussion	151
Sammanfattning	153
Litteratur	154
10 Veiledning i lærerutdanningen: i går, i dag og i morgen	157
LIV SUNDLI	
Veiledning i lærerutdanningen i går	158
Termen veiledning	159
Kampen om praksis	160
I dag	161
Sammenligning mellom land og fag.	162
I morgen	166
Hva sier forskningen om veiledningens vilkår i skole og lærerutdanning?	166
Hvem er lærerutdannerne?	168
Hvem er studentene?	169
Veiledningens plass i dette bildet?	170
Litteratur	171
11 Hvordan forbedre veiledningssamtalen? Ni empirisk funderte anbefalinger	174
CATO R. P. BJØRNDAL	
Undersøkelsens særtrekk og metodisk tilnærming	175
Fire overordnede kvalitetsfokus og ni konkrete anbefalinger	178
Første utviklingsområde	179
1 Metakommunisere	179
2 Klargjøre samtalens mål og fremtidige mål	182
Andre utviklingsområde	184
3 Fremme grundigere perspektivbelysning	184
4 Styrke veisøker og understøtte realistisk håp	185
5 Mer hensiktsmessige og varierte spørsmål	187
6 Mer hensiktsmessig struktur og fokus i samtalen	188
Tredje utviklingsområde	189

7 Stille seg mer åpen for veisøkers fortelling.	189
8 Kommunisere klarere	190
9 Klargjøre og endre roller eller posisjoner i samtalen	191
Avslutning: relevans for utvikling av kvalitet	192
Litteratur	194
12 Veiledningssamtalen i et didaktisk perspektiv.	197
MARY BREKKE	
Innledning.	197
Didaktikkbegrepet i veiledningskontekst – valg og dilemmaer.	198
Læringsbegrepet i veiledningssammenheng	199
Tre aspekter å ta hensyn til.	200
Didaktisk ekspertkompetanse og didaktisk kompetanseutvikling. . .	201
Individorientering, sosial orientering og samfunnsorientering – valgets kval.	202
Danning som didaktisk kategori i veiledningen – et underkommunisert område?	204
Avslutning og konklusjon	206
Litteratur	207
Forfatteromtale	210